

SPRAWOZDANIE

dotyczące sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” za rok budżetowy 2017 wraz z odpowiedzią Wspólnego Przedsięwzięcia

(2018/C 452/03)

SPIS TREŚCI

	<i>Punkt</i>	<i>Strona</i>
WPROWADZENIE	1–11	19
Ustanowienie Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2”	1–2	19
Zarządzanie	3–5	19
Cele	6	19
Zasoby	7–10	19
Oceny przeprowadzone przez Komisję	11	20
OPINIA	12–24	20
Opinia na temat wiarygodności rozliczeń	13	20
Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń ..	14	20
Opinia na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń ..	15	21
Zadania kierownictwa i osób odpowiedzialnych za zarządzanie	16–18	21
Zadania Trybunału dotyczące kontroli sprawozdania i transakcji leżących u jego podstaw	19–24	21
ZARZĄDZANIE BUDŻETEM I FINANSAMI	25–35	22
Wykonanie budżetu na 2017 r.	25–26	22
Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach 7PR	27–30	22
Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach programu „Horyzont 2020”	31–35	22
MECHANIZMY KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	36–38	23
Ramy kontroli wewnętrznej	36–38	23
INNE KWESTIE	39	23
Mobilizowanie wkładów od innych członków i ryzyko podwójnego finansowania	39	23
INFORMACJE NA TEMAT OCEN PRZEPROWADZONYCH PRZEZ KOMISJĘ	40	24
ZAŁĄCZNIK – DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z ZESZŁOROCZNYMI UWAGAMI		25
ODPOWIEDZI WSPÓLNEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA		26

WPROWADZENIE

Ustanowienie Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2”

1. Wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” na rzecz realizacji wspólnej inicjatywy technologicznej w zakresie aeronautyki („wspólne przedsiębiorstwo »Czyste niebo«”) z siedzibą w Brukseli zostało ustanowione w grudniu 2007 r. w ramach siódmego programu ramowego (7PR) w zakresie badań na okres 10 lat i rozpoczęło samodzielną działalność 16 listopada 2009 r.⁽¹⁾ W dniu 6 maja 2014 r. Rada wydłużyła czas trwania wspólnego przedsiębiorstwa (przemianowanego na Wspólne Przedsięwzięcie „Czyste Niebo 2”) do dnia 31 grudnia 2024 r.⁽²⁾

2. Wspólne Przedsięwzięcie „Czyste Niebo 2” jest partnerstwem publiczno-prywatnym zajmującym się badaniami i innowacjami w zakresie aeronautyki. Zgodnie z nowym rozporządzeniem członkami założycielami Wspólnego Przedsięwzięcia są: Unia Europejska (UE), reprezentowana przez Komisję, oraz członkowie prywatni, do których należą liderzy i wspólnicy zintegrowanych demonstratorów technologii (ZDT), platform demonstracyjnych dla innowacyjnych statków powietrznych (PDISP) i działań poprzecznych. Dodatkowo Wspólne Przedsięwzięcie współpracuje z branżowymi „partnerami podstawowymi”, wybieranymi za pośrednictwem otwartych i konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków⁽³⁾. Partnerzy uzyskują status członków prywatnych na mocy rozporządzenia ustanawiającego Wspólne Przedsięwzięcie „Czysta Niebo 2”.

Zarządzanie

3. Struktura zarządzania Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” obejmuje Radę Zarządzającą, Dyrektora Wykonawczego, Grupę Przedstawicieli Państw oraz komitety sterujące i Komitet Naukowy.

4. Rada Zarządzająca składa się z jednego przedstawiciela Komisji działającego w imieniu Unii, po jednym przedstawicielu każdego z liderów, po jednym przedstawicielu wspólników na każdy ZDT i po jednym przedstawicielu partnerów podstawowych na każdy ZDT i na każdą PDISP. Rada Zarządzająca jest głównym organem decyzyjnym i odpowiada za funkcjonowanie Wspólnego Przedsięwzięcia i za nadzór nad realizacją jego celów. Dyrektor Wykonawczy odpowiada za bieżące zarządzanie Wspólnym Przedsięwzięciem.

5. Grupa Przedstawicieli Państw to sieć krajowych przedstawicieli państw członkowskich UE i innych państw, zapewniająca doradztwo i opinie na temat strategicznych kierunków działania Wspólnego Przedsięwzięcia i odpowiadająca za jego funkcjonowanie. Naukowo-technologiczny komitet doradczy składa się z naukowców i inżynierów i zapewnia doradztwo w kwestiach technologicznych, środowiskowych i społeczno-gospodarczych.

Cele

6. Główne cele Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” to przyczynienie się do znacznej poprawy wpływu technologii aeronautycznych na środowisko oraz zwiększenie konkurencyjności lotnictwa europejskiego.

Zasoby

7. Maksymalny wkład UE na rzecz działalności badawczej i kosztów administracyjnych w pierwszej fazie Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo” (program „Czyste Niebo 1”) wynosi 800 mln euro z siódmego programu ramowego w zakresie badań (7PR)⁽⁴⁾. Z tej kwoty maksymalnie 400 mln euro ma zostać przyznane liderom ZDT, a do 200 mln euro – wspólnikom. Liderzy ZDT i wspólnicy są zobowiązani do wniesienia zasobów odpowiadających co najmniej wkładowi UE, z wyłączeniem środków przyznanych w wyniku zaproszeń do składania wniosków dla partnerów podstawowych. Pozostała kwota w wysokości co najmniej 200 mln euro ma zostać przyznana partnerom wybranym w wyniku zaproszeń do składania wniosków na zasadzie konkursu⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 71/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r. ustanawiające wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” (Dz.U. L 30 z 4.2.2008, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 558/2014 z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” (Dz.U. L 169 z 7.6.2014, s. 77).

⁽³⁾ W 2008 r. 16 liderów i 66 wspólników włączyło się w pierwszą fazę wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste Niebo” (program „Czyste Niebo 1”). Zgodnie z art. 4 ust. 6 statutu załączonego do rozporządzenia Rady (UE) nr 558/2014 wspólnicy biorący udział w programie „Czyste Niebo 1” zachowują ten status do zakończenia działań badawczych, lecz nie dłużej niż do 31 grudnia 2017 r. W 2017 r., po zakończeniu czwartego zaproszenia dla partnerów podstawowych ogłoszonego w 2016 r., Wspólne Przedsięwzięcie zamknęło procedurę wyboru partnerów i ich przystąpienia, osiągnąwszy liczbę ponad 230 podmiotów prawnych uczestniczących w programie „Czyste Niebo 2”. W programie bierze udział 16 liderów wraz z powiązаныmi wspólnikami i stronami trzecimi, a także wybrani partnerzy podstawowi ze swoimi powiązаныmi wspólnikami i stronami trzecimi.

⁽⁴⁾ Art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 71/2008.

⁽⁵⁾ Art. 13 ust. 1 statutu wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” – załącznik I do rozporządzenia (WE) nr 71/2008.

8. Maksymalny wkład UE w drugą fazę działań Wspólnego Przedsięwzięcia (program „Czyste Niebo 2”) wynosi 1 755 mln euro i jest wypłacany z programu „Horyzont 2020”⁽⁶⁾. Członkowie prywatni mają z kolei przekazać zasoby o wartości co najmniej 2 193,75 mln euro przez cały okres funkcjonowania Wspólnego Przedsięwzięcia⁽⁷⁾. W ramach tej kwoty członkowie prywatni muszą ponieść koszty w wysokości co najmniej 965,25 mln euro w związku z realizacją działań dodatkowych wykraczających poza plan prac Wspólnego Przedsięwzięcia⁽⁸⁾.

9. Koszty administracyjne w drugiej fazie programu „Czyste Niebo 2” są ograniczone do 78 mln euro i są pokrywane z wkładów finansowych dzielonych równo w ujęciu rocznym między UE i członków prywatnych⁽⁹⁾.

10. W 2017 r. ostateczny budżet Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” wyniósł 243,5 mln euro (w 2016 r. wynosił on 287,8 mln euro). Na dzień 31 grudnia 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie zatrudniało 41 pracowników (w 2016 r. było to 41 osób)⁽¹⁰⁾.

Oceny przeprowadzone przez Komisję

11. W czerwcu 2017 r. Komisja ukończyła ocenę końcową działań podjętych przez Wspólne Przedsięwzięcie w ramach 7PR oraz ocenę śródkresową działań w ramach programu „Horyzont 2020”. W ich następstwie Wspólne Przedsięwzięcie sporządziło plany działania, by zrealizować zalecenia wynikające z tych ocen. W związku z tym w niniejszym sprawozdaniu Trybunał zamieścił sekcję dotyczącą planów działania wdrożonych przez Wspólne Przedsięwzięcie w odpowiedzi na wnioski z ocen. Została ona przedstawiona wyłącznie w celach informacyjnych i nie wchodzi w zakres opinii pokontrolnej bądź ustaleń Trybunału.

OPINIA

12. Trybunał zbadał:

- a) sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia obejmujące sprawozdanie finansowe⁽¹¹⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu⁽¹²⁾ za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2017 r.;
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tych sprawozdań, zgodnie z postanowieniami art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

13. W opinii Trybunału sprawozdanie Wspólnego Przedsięwzięcia za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami jego regulaminu finansowego i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji. Zasady te opierają się na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń

14. W opinii Trybunału dochody leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

⁽⁶⁾ Art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 558/2014.

⁽⁷⁾ Art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 558/2014.

⁽⁸⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 558/2014 działania dodatkowe stanowią działania wykraczające poza plan prac Wspólnego Przedsięwzięcia, lecz przyczyniające się do realizacji celów wspólnej inicjatywy technologicznej „Czyste niebo”. Zgodnie z art. 4 ust. 4 tego samego rozporządzenia koszt działań dodatkowych musi zostać poświadczony przez niezależnego audytora zewnętrznego i nie podlega kontroli przez Wspólne Przedsięwzięcie, Europejski Trybunał Obrachunkowy ani przez żaden inny organ unijny.

⁽⁹⁾ Art. 15 ust. 2 statutu Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” (załącznik I do rozporządzenia (UE) nr 558/2014).

⁽¹⁰⁾ Więcej informacji na temat Wspólnego Przedsięwzięcia i jego działalności można znaleźć na jego stronie internetowej: <http://www.cleansky.eu>.

⁽¹¹⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu, sprawozdania z finansowych wyników działalności, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽¹²⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje sprawozdanie, które przedstawia zbiorczo wszystkie operacje budżetowe, i informację dodatkową.

Opinia na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń

15. W opinii Trybunału płatności leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Zadania kierownictwa i osób odpowiedzialnych za zarządzanie

16. Na mocy art. 310–325 TFUE oraz regulaminu finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia kierownictwo odpowiada za sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego zgodnie z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Do zadań kierownictwa należy także zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem. Kierownictwo odpowiada również za dopilnowanie, by ujęte w sprawozdaniu finansowym działania, transakcje finansowe i informacje były zgodne z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Kierownictwo Wspólnego Przedsięwzięcia ponosi ostateczną odpowiedzialność za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw sprawozdania.

17. Przy sporządzaniu sprawozdania kierownictwo odpowiada za ocenę zdolności Wspólnego Przedsięwzięcia do kontynuacji działalności, za ujawnienie, w stosownych przypadkach, problematycznych kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za prowadzenie rachunkowości przy założeniu kontynuacji działalności.

18. Do zadań osób odpowiedzialnych za zarządzanie należy nadzór nad sprawozdawczością finansową Wspólnego Przedsięwzięcia.

Zadania Trybunału dotyczące kontroli sprawozdania i transakcji leżących u jego podstaw

19. Celem Trybunału jest uzyskanie wystarczającej pewności, że sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe, a także przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź innym organom udzielającym absolutorium, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego wiarygodności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw. Wystarczająca pewność oznacza wysoki poziom pewności, lecz nie stanowi gwarancji, że kontrola zawsze wykaże istotne zniekształcenia lub niezgodności, jeżeli takie istnieją. Mogą one być spowodowane nadużyciem lub błędem i są uważane za istotne, jeżeli można zasadnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie wpłyną one na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie takiego sprawozdania.

20. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Wybór tych procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnych zniekształceń sprawozdania finansowego lub istotnej niezgodności transakcji leżących u jego podstaw z wymogami przepisów prawa Unii Europejskiej. W celu opracowania procedur kontroli stosownych do okoliczności (lecz nie na potrzeby sformułowania opinii na temat skuteczności systemu kontroli wewnętrznej) Trybunał, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej wykorzystywany do sporządzania i rzetelnej prezentacji sprawozdania oraz do zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u jego podstaw. Kontrola obejmuje również ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności szacunków księgowych dokonanych przez kierownictwo oraz ogólnej prezentacji sprawozdania.

21. Jeżeli chodzi o dochody, Trybunał weryfikuje dotacje otrzymane od Komisji Europejskiej i ocenia stosowane przez Wspólne Przedsięwzięcie procedury poboru opłat i innych dochodów.

22. Jeżeli chodzi o wydatki, Trybunał bada transakcje płatnicze po tym, jak wydatki zostaną poniesione, zaksięgowane i zatwierdzone. Badanie to obejmuje wszystkie kategorie płatności (w tym płatności z tytułu nabycia aktywów) z wyjątkiem zaliczek w chwili ich wypłaty.

23. Sporządzając niniejsze sprawozdanie i opinię, Trybunał uwzględnił wyniki badania sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia przeprowadzonego przez niezależnego audytora zewnętrznego zgodnie z przepisami art. 208 ust. 4 rozporządzenia finansowego UE⁽¹³⁾.

24. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

ZARZĄDZANIE BUDŻETEM I FINANSAMI

Wykonanie budżetu na 2017 r.

25. Ostateczny budżet na 2017 r., dostępny na realizację programów „Czyste Niebo 1” i „Czyste Niebo 2”, obejmował środki na zobowiązania w wysokości 313,4 mln euro oraz środki na płatności w wysokości 243,5 mln euro.

26. Wartości wskaźnika wykorzystania środków na zobowiązania i środków na płatności były wysokie i wyniosły odpowiednio 99,6 % i 98,5 %.

Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach 7PR

27. Z kwoty 800 mln euro środków 7PR przydzielonych na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo” w celu wdrożenia programu „Czyste Niebo 1” do końca 2017 r. UE przekazała wkład pieniężny w łącznej kwocie 800 mln euro.

28. Członkowie prywatni byli zobowiązani do przekazania wkładów w wysokości co najmniej 600 mln euro na rzecz działań Wspólnego Przedsięwzięcia w ramach programu „Czyste Niebo 1”. Program „Czyste Niebo 1” został zamknięty w 2017 r., a na koniec roku Rada Zarządzająca zatwierdziła wkłady niepieniężne o wartości 594,1 mln euro pochodzące od członków prywatnych. Ponadto członkowie prywatni wnieśli wkłady pieniężne na rzecz kosztów administracyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia w wysokości 14,9 mln euro.

29. W związku z tym na koniec 2017 r. łączna kwota wkładów ze strony członków prywatnych na rzecz programu „Czyste Niebo 1” wyniosła 609 mln euro, zaś skumulowana kwota wkładów pieniężnych ze strony UE wyniosła 800 mln euro.

30. Z łącznej puli środków operacyjnych i administracyjnych w kwocie 817,2 mln euro na rzecz działań w programie „Czyste Niebo 1”⁽¹⁴⁾ do końca 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie zaciągnęło zobowiązania na kwotę 815,2 mln euro i dokonało płatności na kwotę 815,1 mln euro (co stanowi 99,7 % dostępnego budżetu).

Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach programu „Horyzont 2020”

31. Z kwoty 1 755 mln euro środków z programu „Horyzont 2020” przydzielonych na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo” w celu wdrożenia programu „Czyste Niebo 2” do końca 2017 r. UE przekazała wkład pieniężny w łącznej kwocie 484,8 mln euro.

32. Członkowie prywatni nie są zobowiązani do przekazania minimalnego wkładu niepieniężnego ani pieniężnego na rzecz działań Wspólnego Przedsięwzięcia w programie „Czyste Niebo 2”. Na koniec 2017 r. członkowie prywatni przekazali wkłady niepieniężne w wysokości 265,6 mln euro, z czego Rada Zarządzająca zatwierdziła 54 mln euro. Ponadto przekazali oni wkłady pieniężne na poczet kosztów administracyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia w wysokości 9,5 mln euro.

33. Z kwoty co najmniej 965,25 mln euro wkładów członków prywatnych, które miały zostać wniesione na rzecz dodatkowych działań wykraczających poza program prac Wspólnego Przedsięwzięcia, do końca 2017 r. członkowie zgłosili 594 mln euro, z czego poświadczono już wkłady w wysokości 423 mln euro. Wobec faktu, że Trybunał nie posiada uprawnień do kontroli wkładów niepieniężnych członków na rzecz działań dodatkowych, nie może wydać opinii co do ich charakteru, jakości i wielkości (zob. także pkt 39).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Na łączną kwotę w wysokości 817,2 mln euro składa się wkład pieniężny UE w kwocie 800 mln euro, sfinansowany z 7PR, wkład pieniężny w wysokości 14,9 mln euro od członków prywatnych na pokrycie kosztów administracyjnych oraz odsetki w wysokości 2,3 mln euro naliczone od płatności zaliczkowych ze środków 7PR.

34. W związku z tym na koniec 2017 r. łączna kwota wkładów ze strony członków z branży wyniosła 477 mln euro (z czego 89 % stanowiły wkłady na rzecz działań dodatkowych), podczas gdy wkład pieniężny ze strony UE wyniósł 484,8 mln euro.

35. Z maksymalnej puli środków operacyjnych i administracyjnych na rzecz programu „Czyste Niebo 2” w kwocie 1 794 mln euro⁽¹⁵⁾ do końca 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie zaciągnęło zobowiązania na kwotę 1 009,6 mln euro i dokonało płatności na kwotę 493 mln euro.

MECHANIZMY KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Ramy kontroli wewnętrznej

36. Wspólne Przedsięwzięcie „Czyste Niebo” ustanowiło procedury kontroli *ex ante* opierające się na przeglądach dokumentacji finansowej i operacyjnej. W odniesieniu do płatności okresowych i końcowych w ramach 7PR Wspólne Przedsięwzięcie przeprowadza kontrole *ex post* w siedzibach beneficjentów, natomiast w przypadku zestawień wydatków poniesionych w projektach w ramach programu „Horyzont 2020” za kontrole *ex post* odpowiada Wspólna Służba Audytu Komisji. W ramach kontroli *ex post* Wspólne Przedsięwzięcie zgłosiło na koniec 2017 r. poziom błędu resztowego wynoszący 1,40 % w przypadku projektów z 7PR i 1,6 % w przypadku projektów z programu „Horyzont 2020”⁽¹⁶⁾.

37. Wyniki kontroli – w oparciu o ocenę systemu kontroli wewnętrznej we wspólnym przedsięwzięciu i bezpośrednie badanie operacji z zakresu dochodów, płatności, dotacji i zamówień, a także o przegląd próby zakończonych kontroli *ex post* obejmujących odzyskanie środków w następstwie wykrytych błędów – dały Trybunałowi wystarczającą pewność, że ogólny poziom błędu resztowego w przypadku wspólnego przedsięwzięcia znajduje się poniżej progu istotności.

38. Na koniec 2017 r. nie ukończono jeszcze modyfikacji wspólnych narzędzi Komisji służących do zarządzania dotacjami w ramach programu „Horyzont 2020” i monitorowania, które są niezbędne w celu przetwarzania wkładów niepieniężnych Wspólnego Przedsięwzięcia.

INNE KWESTIE

Mobilizowanie wkładów od innych członków i ryzyko podwójnego finansowania

39. Jednym z głównych celów Wspólnego Przedsięwzięcia jest mobilizowanie wkładów od członków z branży w obszarze jego działalności⁽¹⁷⁾. W przypadku zarówno działalności operacyjnej, jak i działań dodatkowych minimalny efekt mnożnikowy wynosi 1,25⁽¹⁸⁾. Rozporządzenie ustanawiające Wspólne Przedsięwzięcie „Czyste Niebo 2” nie nakłada jednak na członków z branży obowiązku przekazania minimalnych wkładów niepieniężnych na poczet działalności operacyjnej Wspólnego Przedsięwzięcia⁽¹⁹⁾. W związku z tym nie można ustalić minimalnego efektu mnożnikowego dla wkładów niepieniężnych na rzecz tej działalności. Wobec faktu, że Trybunał nie posiada uprawnień do kontroli wkładów niepieniężnych na rzecz działań dodatkowych, nie może wydać opinii co do charakteru, jakości czy rzeczywistej wielkości takich wkładów⁽²⁰⁾.

⁽¹⁵⁾ Na tę łączną kwotę składa się wkład pieniężny UE ze środków programu „Horyzont 2020” w wysokości 1 755 mln euro i wkłady pieniężne na pokrycie kosztów administracyjnych od członków prywatnych w wysokości 39 mln euro.

⁽¹⁶⁾ Roczne sprawozdanie z działalności Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” za 2017 r., s. 103-104.

⁽¹⁷⁾ Motyw 4 rozporządzenia (UE) nr 558/2014 stanowi, że partnerstwo to powinno opierać się na zrównoważonym wkładzie wszystkich partnerów.

⁽¹⁸⁾ Łączna minimalna kwota wkładu przekazanego przez członków z branży i podmioty badawcze na poczet działalności operacyjnej i działań dodatkowych Wspólnego Przedsięwzięcia (2 193,75 mln euro) podzielona przez maksymalną kwotę wkładu pieniężnego UE zarezerwowanego na rzecz członków z branży i podmiotów badawczych (1 755 mln euro).

⁽¹⁹⁾ W art. 4 ust. 1 i art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 558/2014 przewidziano, że członkowie prywatni powinni wnieść całkowity wkład w wysokości co najmniej 2 193,75 mln euro w okresie funkcjonowania Wspólnego Przedsięwzięcia, z czego przynajmniej 965,25 mln euro powinny stanowić koszty poniesione przez nie w trakcie realizacji działań dodatkowych wykraczających poza plan prac Wspólnego Przedsięwzięcia.

⁽²⁰⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 558/2014 koszty działań dodatkowych są poświadczane przez niezależnego audytora zewnętrznego wyznaczonego przez Wspólne Przedsięwzięcie. Koszty te nie są poddawane audytowi przez Wspólne Przedsięwzięcie ani żaden organ unijny.

INFORMACJE NA TEMAT OCEN PRZEPROWADZONYCH PRZEZ KOMISJĘ

40. Dokonana przez Komisję ocena końcowa wspólnego przedsięwzięcia „Czyste Niebo” działającego na podstawie 7PR dotyczyła okresu od 2008 do 2016 r. ⁽²¹⁾, natomiast ocena śródkresowa Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” działającego na podstawie programu „Horyzont 2020” obejmowała okres od 2014 do 2016 r. ⁽²²⁾ Oceny zostały przeprowadzone z pomocą niezależnych ekspertów, jak przewidziano w odnośnych rozporządzeniach Rady ⁽²³⁾, i dotyczyły funkcjonowania Wspólnego Przedsięwzięcia z perspektywy stosowności, wydajności, skuteczności, spójności i wartości dodanej UE, z uwzględnieniem dodatkowo kwestii jawności, przejrzystości i jakości badań. Wyniki tych ocen zostały uwzględnione w sprawozdaniu przesłanym przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w październiku 2017 r. ⁽²⁴⁾.

41. W odpowiedzi na zalecenia przedstawione przez oceniających ⁽²⁵⁾ Wspólne Przedsięwzięcie opracowało plan działania, który został zatwierdzony przez Radę Zarządzającą Wspólnego Przedsięwzięcia w kwietniu 2018 r. Plan ten obejmuje szeroki wachlarz działań, które mają zostać zrealizowane przez Wspólne Przedsięwzięcie ⁽²⁶⁾. Część z nich została już zapoczątkowana ⁽²⁷⁾, a pozostałe powinny zostać wdrożone w 2018 r. lub w następnym okresie programowania ⁽²⁸⁾.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Neven MATES, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 2 października 2018 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Klaus-Heiner LEHNE

Prezes

-
- ⁽²¹⁾ Ocena końcowa wspólnego przedsięwzięcia „Czyste Niebo” działającego na podstawie 7PR: <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/cs.pdf>.
- ⁽²²⁾ Ocena śródkresowa Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” (za lata 2014-2016) działającego na podstawie programu „Horyzont 2020”: <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/cs2.pdf>.
- ⁽²³⁾ Oceny przeprowadzane przez Komisję zgodnie z wymogami ustawowymi, wynikające z zastosowania art. 11 rozporządzenia Rady (UE) nr 71/2008 w sprawie wspólnego przedsięwzięcia „Czyste Niebo” oraz art. 11 rozporządzenia Rady (UE) nr 558/2014 ustanawiającego Wspólne Przedsięwzięcie „Czyste Niebo 2”.
- ⁽²⁴⁾ Dokument roboczy służb Komisji: Ocena śródkresowa wspólnych przedsięwzięć działających na podstawie programu „Horyzont 2020” (SWD(2017) 339 final).
- ⁽²⁵⁾ Zalecenia przedstawione przez oceniających dotyczą następujących obszarów: odpowiedni charakter i optymalizacja ram prawnych UE dla partnerstw publiczno-prywatnych w dziedzinie aeronautyki, w tym umowa o delegowaniu zadań zawarta z Komisją; wprowadzenie szerszej zdefiniowanych tematów w zaproszeniach do składania wniosków w przyszłości; potrzeba intensywniejszego podwykonawstwa w celu zwiększenia udziału MŚP; potrzeba zwiększenia przejrzystości i wiedzy na temat programu „Czyste Niebo”; potrzeba większego wykorzystania alternatywnych technologii badawczych w działaniach dotyczących „Czystego Nieba”; poprawa synergii z krajowymi programami badawczymi oraz promowanie oddziaływania gospodarczego i udziału świata akademickiego. Wraz z tymi zaleceniami w 2017 r. Szusza Audytu Wewnętrznej Komisji przeprowadziła audyt ram wykonania Wspólnego Przedsięwzięcia i zaleciła, aby Wspólne Przedsięwzięcie „Czyste Niebo 2” uzupełniło ramy wykonania, określając kryteria i związane z nimi wskaźniki, oszacowując wartości docelowe dla celów dotyczących branży/konkurencyjności Wspólnego Przedsięwzięcia oraz opracowując odpowiednią metodykę w celu pomiaru postępów osiągniętych względem założonych celów.
- ⁽²⁶⁾ Konkretnie działania, które mają zostać zrealizowane w trakcie 2018 r. w odpowiedzi na zalecenia oceniających obejmują: lepszą koordynację z krajowymi programami badawczymi w wyniku poprawy skuteczności grup przedstawicieli państw; zwiększenie widoczności wizji strategicznej Wspólnego Przedsięwzięcia poprzez opracowanie planu przekrojowych warsztatów organizowanych z innymi sektorami dotyczących różnych technologii; zestaw działań w celu zrealizowania zalecenia dotyczącego szerszego zdefiniowania tematów w działaniach programu „Czyste Niebo 2”; promowanie oddziaływania gospodarczego działań poprzez przeprowadzenie analizy wyników projektów i ich planowanego wykorzystania; ponowne uruchomienie grupy naukowej „Czyste Niebo” w celu zwiększenia udziału świata akademickiego w programie.
- ⁽²⁷⁾ Obejmują one: zastąpienie systemu współników w ramach programu „Czyste Niebo 1” systemem partnerów podstawowych w programie „Czyste Niebo 2” w celu zwiększenia uczestnictwa; odnowienie składu członków komitetu naukowego wnoszących nowe kompetencje w zakresie powstających technologii uzgodnione przez Radę Zarządzającą w grudniu 2017 r.; analizę mającą na celu określenie, gdzie można wdrożyć mechanizm podwykonawstwa w celu zwiększenia uczestnictwa i skuteczności MŚP przy równoczesnym poszanowaniu ram prawnych i zasad otwartości i przejrzystości; wstępną analizę środków upraszczających i odstępstw w odniesieniu do umowy o delegowaniu zadań zawartej z Komisją oraz zasad uczestnictwa w kontekście kolejnego okresu programowania; wstępną analizę przeprowadzaną w grudniu 2017 r. przez Grupę Przedstawicieli Państw dotyczącą przyszłego finansowania ramowego programu badań w dziedzinie działań z zakresu aeronautyki; regularne spotkania z innymi właściwymi wspólnymi przedsięwzięciami (SESAR, Shift2Rail, FCH2 i ECSEL); sprawozdanie na temat wszystkich osiągnięć technologicznych programu „Czyste Niebo 1” (Wynik pierwszego europejskiego partnerstwa ds. badań lotniczych w latach 2008-2017).
- ⁽²⁸⁾ Działania, co do których rozważane jest przeprowadzenie dalszej analizy w kontekście następnego okresu programowania, dotyczą przede wszystkim ram prawnych i operacyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia, w tym środków upraszczających, oraz zakresu działań badawczych, jakimi ma zarządzać Wspólne Przedsięwzięcie.

ZAŁĄCZNIK

Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane/w trakcie realizacji/ niepodjęte/brak danych lub nie dotyczy)
	<i>Zarządzanie dotacjami w ramach programu „Horyzont 2020”</i>	
2016	Na koniec 2016 r. – trzeciego roku realizacji programu „Horyzont 2020” – Wspólne Przedsięwzięcie tylko częściowo ukończyło integrację systemów kontroli ze wspólnymi narzędziami Komisji do zarządzania dotacjami w ramach programu „Horyzont 2020” i monitorowania.	Zrealizowane
	<i>Monitorowanie i rozliczanie zaliczek</i>	
2016	Na koniec 2016 r. Wspólne Przedsięwzięcie nie rozliczyło jeszcze żadnych płatności zaliczkowych (176 mln euro) dokonanych na rzecz członków z branży w związku z projektami realizowanymi na podstawie umów o dotacje z programu „Horyzont 2020”. Regularne rozliczanie płatności zaliczkowych na podstawie zestawień wydatków zgłoszonych przez członków zmniejszyłoby narażenie Wspólnego Przedsięwzięcia na ryzyko finansowe.	Zrealizowane

ODPOWIEDŹ WSPÓLNEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA

Wspólne Przedsięwzięcie przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Trybunału.
